

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	1 (осінній)
Кількість кредитів ЄКТС:	4
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

к.держ.упр., доц., Сердюкова Олена Євгенівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

serdiukova@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-753-6370

телефон

Viber за номером
телефону

месенджер

<https://us05web.zoom.us/j/8457834761?pwd=VW0rUEExObWUrdk9TVzhkRC9sZEp5Zz09>

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Вивчення курсу передбачає систематизацію знань здобувачів щодо: сутності та принципів місцевого самоврядування, його місця та ролі в системі публічного управління, визначення основних історичних етапів розвитку місцевого самоврядування в Україні, з'ясування категорій системи місцевого самоврядування; правового статусу представницьких органів місцевого самоврядування в Україні, порядку їх формування, набуття та припинення повноважень; видів, правового статусу та повноважень виконавчих органів місцевого самоврядування в різних сферах управління місцевими справами, ролі та функцій місцевих державних адміністрацій в системі місцевого самоврядування, особливостей здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі, правового статусу та повноважень основних посадових осіб в сфері місцевого самоврядування, інституту старост; поняття комунальної власності як основи здійснення місцевого самоврядування, її складу, порядку та етапів формування структури комунальної власності в Україні, основних методів та форм управління об'єктами права комунальної власності територіальних громад, основ організаційного забезпечення інституту комунальної власності; сутності, складових та основних організаційних засад управління місцевими фінансами, поняття про бюджет територіальної громади, формування його дохідної частини, сутності та черговості витрат місцевих бюджетів, понять профіциту та дефіциту місцевого бюджету, природи та значення міжбюджетних трансфертів; особливостей служби в органах місцевого самоврядування, її етичної складової, побудови її етичної інфраструктури, основних положень Етичного кодексу посадових осіб місцевого самоврядування; оцінки персоналу та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, поняття та порядку проведення атестації посадових осіб місцевого самоврядування.

Курс може бути корисним здобувачам будь-якої спеціальності, що пов'язані з управлінням державою та правом.

Результати навчання:

Знати: основні поняття та категорії системи місцевого самоврядування, особливості здійснення місцевого самоврядування та його місце в системі публічного управління, основні етапи становлення місцевого самоврядування в Україні; види органів місцевого самоврядування, порядок створення чи обрання, їх функції та повноваження, умови припинення, підстави функціонування, особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі, а також містах з адміністративно-територіальним поділом, особливості та відмінності здійснення місцевого самоврядування від управління в інших сферах діяльності; специфіку роботи основних посадових осіб місцевого самоврядування, їх повноваження, особливості статусу Київського міського голови; сутність та порядок формування комунальної власності в Україні, склад та структуру об'єктів комунальної власності, основні методи та форми управління комунальною власністю, їх переваги та недоліки, основні елементи організаційного забезпечення управління комунальною власністю та їх функції і повноваження; поняття місцевого бюджету територіальної громади та його складових, основні етапи бюджетного процесу, джерела наповнення місцевого бюджету, види місцевих податків та зборів, поняття міжбюджетних відносин та порядок їх здійснення, напрями використання бюджетних коштів; основні положення доброчесної поведінки, антикорупційного законодавства та Етичного кодексу посадових осіб місцевого самоврядування, мету та порядок проведення оцінки діяльності посадових осіб місцевого самоврядування, їх атестації.

Вміти:

Визначати сутність та значення місцевого самоврядування в загальній системі публічного управління; визначати підстави функціонування органів місцевого самоврядування в залежності від їх видів, а також посадових осіб органів місцевого самоврядування, розробляти установчі документи органів місцевого самоврядування, формулювати місію, цілі та завдання органів місцевого самоврядування, визначати особливості призначення, повноваження та відповідальність посадових осіб, що працюють в них; складати документи, на підставі яких працюють посадові особи місцевого самоврядування; розрізняти особливості функціонування представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування; формувати структуру комунальної власності територіальної громади, визначати необхідні методи управління об'єктами права комунальної власності, будувати систему управління комунальною власністю територіальної громади; балансувати місцевий бюджет територіальної громади, здійснювати бюджетне планування доходної та витратної частин місцевого бюджету; розрізняти корупційні правопорушення та визначати відповідальність за них; застосовувати принципи доброчесної поведінки в процесі здійснення повноважень посадовою особою місцевого самоврядування, оцінювати ефективність діяльності посадової особи місцевого самоврядування.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо основ управлінської діяльності; загальне уявлення про систему публічного управління, місця і ролі державного управління та місцевого самоврядування в цій системі; принципи поділу влади в Україні, державний устрій, основи держави і права; навички у сфері наукових досліджень та прийняття управлінських рішень.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни «Місцеве самоврядування» є формування у здобувачів вищої освіти рівня «магістр» спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» наукових і професійних знань в сфері організації процесів управління в органах місцевого самоврядування, підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, виконання ними власних та делегованих повноважень завдяки дотриманню основних принципів, методів та інструментів публічного управління в сфері місцевого самоврядування, дотримання посадовими особами місцевого самоврядування етичних норм та правил поведінки, принципів толерантності, доброчесності та неупередженості прийняття управлінських рішень, створення цілісної системи адміністративного управління в органах місцевого самоврядування та налагодження ефективного управлінського процесу, що забезпечує розвиток територіальної громади, від результатів якого залежить гідна життєдіяльність територіальної спільноти мешканців, об'єднаних спільним проживанням на одній території та здатних вирішувати питання місцевого значення.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти сформує програмні результати навчання:

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Поняття та система місцевого самоврядування	денна 2/2 заочна 0,5/0,5	Поняття місцевого самоврядування. Історія розвитку місцевого самоврядування в Україні. Основні принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Автономія місцевого самоврядування від впливу органів державного управління.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2	Представницькі органи місцевого самоврядування	денна 4/2 заочна 0,5/0,5	Поняття місцевих рад як представницьких органів місцевого самоврядування і їх види. Місцевий (базовий) і регіональний рівні місцевих рад як представницьких органів місцевого самоврядування. Правовий статус представницьких органів місцевого самоврядування України. Порядок формування, відповідальність та дострокове припинення повноважень представницьких органів місцевого самоврядування.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування	денна 4/1 заочна 0,5/0,5	Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад. Старости. Місцеві державні адміністрації, їх роль та повноваження в управлінні місцевими справами. Юридична природа сільського, селищного, міського голови. Особливості здійснення місцевого самоврядування в місті Києві. Секретар сільської, селищної, міської ради. Органи самоорганізації населення.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4	Комунальна власність як матеріальна основа місцевого самоврядування	денна 4/1 заочна 0,5/0,5	Особливості управління комунальною власністю територіальної громади. Формування структури комунальної власності в Україні. Методи управління комунальною власністю в Україні. Організаційне забезпечення управління комунальною власністю.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Фінансове забезпечення місцевого самоврядування	денна 4/2 заочна 0,5/0,5	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів. Управління місцевими фінансами в Україні. Формування дохідної бази місцевих бюджетів в Україні. Видатки місцевих бюджетів. Міжбюджетні відносини та їх складові.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні справи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

№	Тема	Години (Л/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6	Етична складова місцевого самоврядування в Україні	денна 2/1 заочна 0,25/0,25	Етичні норми в роботі посадової особи місцевого самоврядування. Етичний кодекс посадових осіб місцевого самоврядування. Оцінка персоналу й ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Етична інфраструктура служби в органах місцевого самоврядування. Атестація посадової особи місцевого самоврядування. Формування кадрового резерву посадових осіб місцевого самоврядування	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.

Рекомендована література

Основна:

1. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2011.
2. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А. О. Дегтяр, О. А. Дегтяр, Х. І. Калашнікова, М. К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.
3. Регіональне управління та місцеве самоврядування [Текст] : підручник / Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, В. В. Наконечний ; за заг. ред. В. В. Мамонової. - Харків : ХарПІ НАДУ "Магістр", 2020. - 216 с.
4. Територіальна громада: знаннєвість, дієвість : монографія / Ю. О. Куц, В. М. Сінченко, В. В. Мамонова, С. В. Газарян ; за заг. ред. Ю. О. Куца. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. 340 с.
5. Територіальна громада: управління розвитком: монографія / за заг. ред. Ю. О. Куца. Харків: Константа, 2013. 540 с.
6. Сердюкова О. Є. Інноваційний розвиток територій в Україні: механізми забезпечення: монографія. – Харків, ТОВ «Оберіг», 2020. 276 с.
7. Сердюкова О. Є. Управління об'єктами права комунальної власності: інноваційний підхід / О.Є. Сердюкова // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2019. Вип. 2. 284 с., с. 37-45. URL: <http://tpdu.journal.kharkiv.ua/index.php/tpdu/article/view/33>
8. Утвенко В. В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посібник / В. В. Утвенко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 234 с. С. 226–231.
9. Петришина М.О. Нормотворча діяльність в органах місцевого самоврядування в Україні: моногр. Х. : Право, 2011.
10. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Місцеве самоврядування в Україні. Актуальне законодавство та судова практика./ ЦУЛ, 2021. 452 с.

Додаткова:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/254k/96-вр>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
5. Цивільний кодекс України від 06.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page?text=%E0%EA%F2%E8#Text>
7. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування в Україні» від 07 червня 2001 року № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>
8. Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» від 15.01.1999 № 401-XIV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/401-14>
10. Закон України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» від 16.04.2009 № 1275-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1275-17>
11. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 ;№ 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
12. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>
13. Закон України «Про концесію» від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20/ed20211210>
14. Наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Національне агентство України з питань державної служби. URL: <https://nads.gov.ua/>

4. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Асоціація міст України. URL: <https://auc.org.ua/>
6. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація сільських, селищних рад та об'єднаних громад України. URL: <https://assogu.org.ua/>
7. Українська асоціація районних та обласних рад. URL: <http://uaror.org.ua/>

Допоміжна література

1. Бюджетна система [Текст] : підручник / В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко, З. М. Лободіна [та ін.] ; за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. - 624 с.
2. Західна О. Корень Д. Теоретичні засади здійснення бюджетного процесу в територіальних громадах. Молодий вчений, 1 (89), 158-162. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-33>
3. Інституціональне забезпечення розвитку публічної влади на місцевому рівні: монографія [О.Б.Коротич, Ю.О.Куц, Н.М.Мельтюхова та ін.]; за заг.ред. д.держ.упр., проф.. О.Б.Коротич, к.держ.упр., доц. Л.В.Набоки. Харків : ХарPI НАДУ «Магістр», 2018. –128 с.
4. Куц Ю.О. Система органів публічної влади на місцевому рівні в сучасній Україні. Публічне управління XXI століття: традиції та інновації : зб. тез XVII Міжнар. наук. конгресу, 27 квіт. 2017 р. Нац. акад. держав. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків : Вид-во ХарPI НАДУ "Магістр", 2017. С. 219-222.
5. Мамонова В.В. Система місцевого самоврядування. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук. редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т.5. Харків : Магістр, 2011. С. 342 – 344.
6. Мамонова В.В., Сердюкова О.Є. Залучення інвестицій в об'єкти комунальної власності громад: проблеми сьогодення. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 16. С. 165-171. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.16.165>
7. Ольшанський О.В. Державно-приватне партнерство як сучасний інструмент економічної модернізації. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. 11. 2025. С. 108-117. URL: <https://pa.journal.in.ua/index.php/pa/article/view/204>
8. Сердюкова О.Є. Проблеми електронного декларування як інноваційного антикорупційного інструменту / О. Є. Сердюкова // Правові аспекти публічного управління: теорія і практика : матеріали XI науково-практичної конференції, 12 грудня 2019 р. / За заг. ред. Л.Л. Прокопенка. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2019. – С. 194–195. – 196 с. URL: http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/Conference_pei_12_12_2019.pdf
9. Сорокіна Н.Г. Теоретичні аспекти дослідження основних категорій професійної етики публічної служби. Таврійський науковий вісник. №2. 2023. С. 32-40.
10. Ярмиш О.Н, Серьогін В.О. Принципи організації й діяльності органів публічної влади в Україні. Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2022. <http://radnuk.info/pidrychnuku/bydivnusttvo/440-serogin/6317-s3.html>

Методичне забезпечення:

1. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи з дисципліни «Місьцеве самоврядування» (для здобувачів вищої освіти спеціальності D4 «Публічне управління та врядування» освітнього рівня «магістр») (Електронне видання) / Укл.: О.Є. Сердюкова. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2025. 22 с.
2. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Місьцеве самоврядування» на платформі «Електронний університет СНУ ім. В. Даля». URL: <http://moodle2.snu.edu.ua/course/view.php?id=3252>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях, засвоєння лекційного матеріалу за темами, виконання завдань на практичних заняттях, виконання самостійної роботи для розширення знань у межах програми	40	
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	20
Індивідуальна робота	30	40
Заліковий тест	30	40
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату, що базується на низці внутрішніх положень СНУ ім. В. Даля та вимогах чинного законодавства.

Під час вивчення курсу здобувачі виконують різні індивідуальні текстові роботи (виступи, доповіді, реферати, індивідуальні контрольні завдання), які перевіряються на унікальність за допомогою Internet-джерела (програма Antiplagiarism.net). До текстових робіт висуваються вимоги, за якими усі запозичення мають бути оформлені за допомогою актуальних посилань на відповідних авторів. Під час складання залікових тестів списування із будь-яких джерел суворо заборонено.

Завдання і заняття: Під час викладання курсу використовується студентоцентризований підхід у формі проведення практичних/семінарських занять у малих групах, проблемно-орієнтованої структури лекційного матеріалу, що викладається, та групових/індивідуальних консультацій (теоретичних та проектних) за курсом. Активно застосовується форма самопідготовки здобувачів на основі бібліотечних фондів та Інтернет-ресурсів.

У межах пропонованого лекційного матеріалу відбувається заохочення здобувачів до самонавчання (позанавчальної роботи) за допомогою проходження спеціальних курсів (on-line / of-line) на навчальних платформах та в інших (ліцензованих у встановленому порядку) навчальних закладах. Надання підтверджуючих документів (сертифікатів, дипломів) є підставою для зарахування: 1) певних тем у межах дисципліни із зарахуванням відповідної кількості кредитів (балів); 2) дисципліни загалом за умови, якщо кількість кредитів у документі з позанавчальної роботи дорівнює (або є більшою) за загальну кількість кредитів за дисципліною та співпадіння тематичної структури курсу. Зарахування кредитів за дисципліною відбувається згідно з Положенням про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, а також визначення та ліквідації академічної різниці у СНУ ім. В. Даля.

Заплановані робочою програмою за курсом індивідуальні завдання, реферати, доповіді до семінарів, виступи на практичних заняттях й інші форми індивідуальної роботи мають бути виконані у визначені терміни і оцінені відповідно до шкали, яка подана у програмі.

Вимогами до аудиторних занять є: проведення занять на регулярній та своєчасній основі, забезпечення необхідними технічними засобами та роздавальним матеріалом. Відсутність здобувача на заняттях (з будь-яких причин) не звільняє його від вивчення теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань. Строки виконання та здачі завдань визначаються індивідуально кожному здобувачеві з урахуванням причин відсутності на заняттях. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність та ін.) терміни можуть бути переглянуті у сторону збільшення за письмовим погодженням з завідуючим кафедрою та директором інституту.

Поведінка в аудиторії: На аудиторні заняття здобувачі мають з'являтися вчасно відповідно до чинного розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки. В аудиторії мають зберігатися етичні та взаємоввічливі відносини з дотриманням зворотного зв'язку. Здобувачі під час занять мають бути зосередженими і не заважати викладачеві проводити заняття; вони не повинні залишати аудиторію без звернення до викладача за дозволом. Під час здійснення аудиторного контролю здобувачі мають бути підготовленими у межах теми або всього курсу; розраховувати лише на власні знання; не заважати іншим проходити контрольні заходи; виконувати усі вимоги викладача до поточного та підсумкового контролю знань.